

Sygn. akt IX Ca 476/17

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Grzybek (spr.),
Sędziowie:	SO Małgorzata Kasztelan, SO Ewa Dobrzyńska-Murawka,
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Najdrowska,

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2017 r. w Olsztynie, na rozprawie,

sprawy z powództwa E. B.,

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.,

o zapłatę,

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 31 stycznia 2017 r., sygn. akt X C 3724/15,

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala i zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem kosztów procesu;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 3.560 zł (trzy tysiące pięćset sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Małgorzata Kasztelan Beata Grzybek Ewa Dobrzyńska-Murawka

**Sygn. akt IX Ca 476/17**

## UZASADNIENIE

Powódka E. B. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwoty 35.186 zł oraz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, że pozwany jest odpowiedzialny z tytułu umowy ubezpieczenia za szkody powstałe w mieszkaniu powódki wskutek kradzieży z włamaniem, która nastąpiła w nocy z 2 na 3 lutego 2015 r.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniósł, że zdarzenie opisane w pozwie w

rzeczywistości nie wystąpiło, a sama powódka nie posiadała wskazanych ruchomości w dniu zdarzenia. Podkreślił, że umówiona suma gwarancyjna w odniesieniu do ruchomości wynosiła 40.000 zł.

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki E. B. kwotę 35.185,28 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 7 marca 2015 r. do dnia zapłaty. Zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4.693,60 zł tytułem kosztów procesu.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne. W nocy z 2 na 3 lutego 2015 r. w wynajmowanym przez powódkę mieszkaniu przy ul. (...) w O. doszło do kradzieży z włamaniem na szkodę powódki. Powódce w wyniku tego przestępstwa skradziono ruchomości takie jak: złota biżuteria, laptop marki T., telewizor marki S., kamerę cyfrową marki C., konsolę do gier P. S. oraz X. z systemem kinect oraz 13 gramy. Ponadto walizkę marki A., telefon komórkowy (...), kurtki i bluzy różnych marek, perfumy, buty narciarskie S., kartę do aparatu 32 GB, kurtkę puchową oraz pieniądze w kwocie 500 euro, które zostały szczegółowo opisane i wycenione w operacji szacunkowym biegłego rzeczoznawcy.

Wartość skradzionych rzeczy na dzień dokonania przestępstwa wyniosła łącznie 48.500 zł.

Powódkę z pozwanym łączyła umowa - Polisa (...) nr (...), która obejmowała szkody wyrządzone także przez kradzież z włamaniem. Umowę zawarto na okres od 20 stycznia 2015 r. do 19 stycznia 2016 r.

Postanowieniem Komendy Miejskiej Policji z dnia 13 marca 2015 r. umorzono postępowanie w sprawie przedmiotowej kradzieży z włamaniem i wpisano sprawę do rejestru przestępstw. Powodem umorzenia było niewykrycie sprawców przestępstwa.

Powódka zgłosiła szkodę ubezpieczycielowi w dniu 10 lutego 2015 r.

W piśmie z dnia 19 marca 2015 r. pozwany odmówił wypłaty jakiegokolwiek odszkodowania i wskazał okoliczności, którego jego zdaniem wykluczają fakt popełnienia przestępstwa kradzieży z włamaniem w mieszkaniu powódki. Próby polubownego zakończenia sporu z pozwanym nie doszły do skutku.

W ocenie Sądu Rejonowego powódka w wystarczający sposób udowodniła fakt popełnienia na jej szkodę przestępstwa, poniesienia szkody majątkowej z nim związanej oraz jej wysokości, a także zobowiązanie łączące ją z pozwanym ubezpieczycielem. Fakt dokonania przestępstwa udowodniony został przez powódkę jej zeznaniami w charakterze strony, oraz zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa. W takiej sytuacji procesowej, jeśli pozwany - profesjonalny podmiot specjalizujący się w ubezpieczeniach - kwestionuje fakt wystąpienia przestępstwa, to spoczywa na nim ciężar udowodnienia tego twierdzenia. Sąd Rejonowy zauważył nietypowe okoliczności, które mogą rodzić wątpliwości, co do popełnienia przestępstwa w mieszkaniu powódki. Mianowicie: fakt wynajęcia mieszkania, zawarcie umowy na krótko przed dokonaniem włamania, okoliczność, że konkubent powódki padł kilkakrotnie (bezsporne, akta RSD 249/14 i akta szkody k. 237 ofiarą włamania w podobnych okolicznościach (sprawca dostał się przez balkon), kradzież nietypowych rzeczy takich jak ubrania czy perfumy. Fakt położenia mieszkania (II piętro) i ilość skradzionych rzeczy wskazują na duże utrudnienia w wyniesieniu tych rzeczy w taki sposób, aby nie zauważyli tego sąsiedzi. Uznał jednak, że są one niewystarczające aby mieć dostateczne przekonanie i stwierdzić, że rzeczywiście nie doszło do popełnienia przestępstwa. Wysokość szkody została ustalona przy pomocy dowodu z opinii biegłego na kwotę 48.500 zł. Zarzut pozwanego limitu odpowiedzialności wynikający z umowy stron nie był zasadny, gdyż wartość biżuterii nie przekracza limitu 40% sumy ubezpieczenia, a gotówki limitu 5.000 zł.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany zarzucając naruszenie prawa procesowego, tj.

- art. 233 § 1 k.p.c. przez naruszanie zasady swobodnej oceny dowodów przy ocenie materiału dowodowego tj. zeznań świadka M. S. oraz powódki w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego - przez przyjęcie, iż są one wiarygodne i w konsekwencji uznania, iż prawdziwe są twierdzenia powódki, o tym że w dniu 2/3 lutego 2015

r. doszło do włamania i kradzieży ruchomości co skutkowało błędnym uznaniem, iż spełnione zostały przesłanki odpowiedzialności kontraktowej pozwanego;

- art. 233 § 1 k.p.c. przez zaniechanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i nieuwzględnienie, wynikającego z zeznań świadków czasu w którym ewentualnie mogło dojść do włamania i pominięcie tego faktu przy ocenie prawdopodobieństwa zauważenia włamywaczy przez mieszkańców bloku co skutkowało błędnym uznaniem, iż spełnione zostały przesłanki odpowiedzialności kontraktowej pozwanego.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych za obie instancje.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja jest zasadna.

Na wstępie należy wskazać, iż związanie Sądu odwoławczego ustaloną przez Sąd I instancji podstawą faktyczną rozstrzygnięcia nie oznacza, że Sąd II instancji jako Sąd merytoryczny nie może przyjąć własnej, odmiennej od ustalonej przez sąd I instancji podstawą faktyczną. Dzieje się tak dlatego, że na Sądzie II instancji ciąży obowiązek dokonania ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia sądu odwoławczego, który istnieje niezależnie od tego, czy wnoszący apelację podniósł zarzut dokonania wadliwych ustaleń faktycznych czy nie ( uchwała Sądu Najwyższego z 23 marca 1999 r., III CZP 59/98). W konsekwencji możliwość dokonania przez Sąd II instancji własnych ustaleń faktycznych, które będą odmienne od ustaleń Sądu I instancji, umożliwia temu sądowi ustalenie nowej podstawy prawnej wyroku, a w konsekwencji orzeczenie o zasadności roszczenia zgłoszonego w pozwie.

W ocenie Sądu Okręgowego powódka nie udowodniła faktu popełnienia na jej rzecz przestępstwa kradzieży z włamaniem, a tym samym nie zaistniała podstawa odpowiedzialności pozwanego określona w umowie ubezpieczenia łączącej strony.

Wskazać należy, iż ciężar udowodnienia zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał w niniejszej sprawie na powódce, która z określonych twierdzeń wywodziła dla siebie skutki prawne. Konieczności udowodnienia roszczenia oznacza graniczące z pewnością wykazanie zgodnie z regułami dowodowymi jego istnienia.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy przyjął, iż fakt powodujący odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego, a zatem kradzież z włamaniem udowodniony został w sposób graniczący z pewnością za pomocą dowodu z przesłuchania powódki oraz zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Wskazać należy, iż zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c., Sąd powinien ocenić wiarygodność i moc dowodów zebranych w niniejszej sprawie według własnego przekonania, z uwzględnieniem całości materiału dowodowego, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. W ramach swobodnej oceny dowodów Sąd powinien wziąć pod uwagę wymogi prawa procesowego, doświadczenia życiowego i reguły logicznego myślenia. Kryteria te są wskazywane przez orzecznictwo jako zasadnicze przy ocenie przedstawionych przez strony dowodów ( np. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 1980 r., uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98 ).

W ocenie Sądu Okręgowego ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Rejonowy nie spełnia kryteriów określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy przyjął bezkrytycznie dowód z przesłuchania powódki, który w istocie był jedynym dowodem mogącym świadczyć o popełnieniu przestępstwa kradzieży z włamaniem, w sytuacji gdy pozostały materiał dowodowy zebrany w sprawie wskazywał co najmniej na poważne wątpliwości co do wiarygodności twierdzeń powódki.

Wskazać przede wszystkim należy na dowód z przesłuchania świadka, sąsiada powódki, który pracował w nocy z 2 na 3 lutego 2015 r., a zatem w dniu rzekomego zdarzeni, w mieszkaniu obok. Nie słyszał on żadnych hałasów, nie widział

również niczego podejrzanego. Zasady doświadczenia życiowego nakazują w tej sytuacji przyjąć, że byłoby mało prawdopodobne by osoba przebywająca obok nie słyszała żadnych dźwięków wyłamywanego okna lub nie zauważyła wynoszenia dużej ilości rzeczy z II piętra. Również spacerujący wieczorem przed budynkiem sąsiad nie zauważył niczego podejrzanego, nie widział zapalonego w mieszkaniu światła, co mogłoby wskazywać by ktoś w tym mieszkaniu przebywał.

Powódka przedłożyła również dokument w postaci zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, któremu Sąd Rejonowy nadał szczególne znaczenie dowodowe wskazujące na wystąpienie zdarzenia kradzieży z włamaniem. Stwierdzić jednak należy, iż dokument ten stanowi jedynie dowód zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, a nie wystąpienia samej kradzieży z włamaniem. W tym względzie ocena tego dowodu przez Sąd Rejonowy nie jest zgodna z zasadami logiki, a zatem nie spełnia wymogów określonych w art. 233 § 1 k.p.c.

Należy również wskazać, iż Sąd Rejonowy zauważył szereg wątpliwości, które towarzyszyły zgłoszonemu przez powódkę zdarzeniu, ale nie wyjaśnił tych wątpliwości, uznając, że nie są one na tyle istotne by mogły podważać wersję zdarzeń przedstawioną przez powódkę.

Tymczasem również inne okoliczności mogły budzić uzasadnione wątpliwości co do wiarygodności wersji zdarzeń powódki. Poza wskazanymi dowodami z zeznań świadków, wystąpiły również inne okoliczności takie jak fakt zawarcia umowy najmu lokalu na krótko przed dokonaniem włamania, okoliczność, że konkubent powódki padł kilkakrotnie ofiarą włamania w podobnych okolicznościach (sprawca dostał się przez balkon), kradzież nietypowych rzeczy takich jak ubrania czy perfumy. Fakt położenia mieszkania na II piętrze i ilość skradzionych rzeczy wskazują na duże utrudnienia w wyniesieniu tych rzeczy w taki sposób, aby nie zauważyli tego sąsiedzi.

Dodatkowo wątpliwości Sądu Okręgowego budził sposób przedstawienia przez stronę powodową rzeczy, które miały zostać skradzione. Powódka dysponowała bowiem nie tylko paragonami rzeczy ale również materiałem zdjęciowym, w tym metek ubrań, co należy uznać za na tyle nietypową okoliczność odbiegającą od typowego zachowanie, że powinno to prowadzić do szczególnej staranności w ocenie tego materiału dowodowego przez Sąd Rejonowy.

Podkreślić należy, iż to na stronie powodowej ciążył obowiązek wykazania ponad wszelką wątpliwość faktów, na których oparła swoje roszczenie. Nie można przy tym przyjąć, jak to uczynił Sąd Rejonowy, iż przedstawienie przez stronę powodową określonych dowodów, przerzuca ciężar udowodnienia faktów przeciwnych na stronę pozwaną.

Stwierdzić także należy, iż tylko wówczas gdy Sąd z materiału dowodowego wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 września 2002 r. sygn. II CKN 817/00, Lex nr 56906). W ocenie Sądu Okręgowego ocena dowodów zaprezentowanych przez Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie wykraczała poza schematy logiki formalnej i była sprzeczna z zasadami doświadczenia życiowego dlatego nie mogła stanowić podstawy uwzględnienia roszczenia powódki.

W konsekwencji należało przyjąć, iż powódka nie udowodniła podstaw faktycznych roszczenia, co prowadziło ostatecznie do zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa.

Z powyższych względów orzeczono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach procesu za obie instancje orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 99 i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 i § 10 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu pierwotnym rozporządzenia w odniesieniu do stawek za postępowanie przed Sądem I instancji oraz w brzmieniu po zmianach opublikowanych w Dzienniku Ustaw z 2016 poz.623. Powódka jest

stroną przegrywającą sprawę w obu instancjach i dlatego powinna ponieść koszty procesu, które stanowiła opłata za czynności radcy prawnego przed Sądem I instancji w wysokości 2.400 zł oraz w II instancji w wysokości 1.800 zł powiększone o opłatę od apelacji, poniesione przez pozwanego.

Ewa Dobrzyńska-Murawka Beata Grzybek Małgorzat Kasztelan